EDITORIAL

„Spre tămăduirea sufletului și a trupului”

Răzvan BRUDIU*

Boala în teologia creștină are un sens mult mai complex. Dacă morala iudaică și cea islamică înțelege boala doar ca pedeapsă sau corecție aplicată de Yahveh sau Allah, în creștinism boala ține de lucrarea providenței divine, de pedagogia lui Dumnezeu, de valoarea ei soteriologică. A expia păcatele este doar un aspect, dar nu cel mai important, iar Dumnezeu creștinilor apelează la boală doar ca ultimă soluție. Dumnezeu are altceva mai bun de făcut decât să ne vâneze greșelile ca apoi să ne aplice o corecție echivalentă. Acesta este sensul în iudaism și islam: *ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, vânătaie pentru vânătaie*, adică un sens juridic. În creștinism, sensul este tămăduirea sufletului și a trupului, dar citite exclusiv prin lentila eshatologică. Nu confortul este urmărit în tămăduire, ci relevanța ei soteriologică.

Studiile cercetătorilor din acest număr tematic sunt pe de-o parte inedite și actuale, dar pe de altă parte ele evidențiază faptul că

* Lector universitar la Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, România.

omul când se îndepărtează de Dumnezeu și rătăcește în căutarea lucrurilor sensibile, mintea lui se îmbolnăvește, aceasta fiind de fapt adevărata și dureroasă boală a omului recent. Sfântul Grigore Palama spune că omul, după ce își dobândește sănătatea sufletească prin isihia minții, ajunge la contemplație, prin intermediul căreia se îndumnezeiește. Temele prezentate în respectivele studii arată preocuparea și interesul autorilor privind provocările actuale ale flagelului sanitar și spiritual cu care se confruntă Biserica și societatea în această perioadă de timp.

În deschiderea acestui număr al revistei *Altarul Reîntregirii*, părintele profesor Alexandru Moldovan ne propune un studiu pe marginea unei pericope din Cartea Apocalipsei a cărei semnificație ne ajută să înțelegem, pe de-o parte consecințele negative care decurg din eroarea unui sistem pământesc de organizare ce ignoră transcendența, iar pe de altă parte încercarea Domnului de a-l readuce pe om în comuniune cu El. Părintele profesor Doru Costache prin studiul său scoate în evidență existența unor perspective interesante despre gen, căsătorie, sexualitate și sfințenie în scrierile Sfântului Maxim Mărturisitorul. Scopul cercetării de față este acela de a pune în evidență semnificația reprezentării maximiene a genului și a căsătoriei în contextul proiectului său de cartografiere a experienței sfințeniei, iar rezultatele acestuia aduc la lumină o verigă lipsă în studiul contemporan al spiritualității și culturii bizantine privind genul și căsătoria. Andrei Dârlău prezintă o schiță de critică morală a transumanismului ateu din perspectiva bioeticii creștine a lui T.H. Engelhardt care subliniază faptul că, dacă omenirea va continua să se orienteze după morale seculariste atee și după tehnologiile aplicate fără scrupule, societatea actuală va ajunge să trăiască un infern terestru antihristic. De asemenea, studiul părintelui Florin Tomoioagă se axează pe creionarea unor repere spirituale propuse de către N. Steinhardt ca soluții pentru atmosfera socială actuală marcată de criza sanitară și umană generată de răspândirea Covid-19. Factorul psihic al fenomenului – poate cel mai neglijat de către autoritățile publice și politice – nu poate fi abordat decât din perspectiva credinței, a spiritualității, iar gândirea monahului de la

Rohia își demonstrează încă o dată actualitatea și fecunditatea prin accentul pe care îl pune asupra temei suferinței lui Iisus.

Teologul Alexandru Ojică prezintă câteva reflecții despre pandemia cauzată de virusul Covid-19 care reflectă noi provocări la adresa Bisericii Ortodoxe, nu doar în ceea ce privește rolul ei în societate, ci și la nivel intern, în fața credincioșilor. Părintele Emanuel Cășvean subliniază în cercetarea sfinției sale faptul că pandemia ne conștientizează, ne determină să ne gândim la vulnerabilitatea și precaritatea trupului uman, la suferință și chiar la moarte. Cercetarea științifică realizată de către doctorandul Ilie Manta face referire la schimbarea orientării sexuale, la tranziția de la o orientare sexuală la alta, literatura de specialitate folosind termenul de fluiditate sexuală. Spre finalul studiului, autorul menționează și câteva metode terapeutice adecvate în schimbarea comportamentului homosexual. De asemenea, Alexandru Ciucurescu înaintează în studiul său o înțelegere a contextului pandemiei actuale plecând de la două paradigme ale raportării evenimentelor vieții cotidiene la relația cu Yahveh, singurul Dumnezeu adevărat: raportarea lui Hagar și cea a lui Noemi. Cele două fenotipuri relaționale reprezintă două modele de conduită în care se pot regăsi toți oamenii în diferite momente ale vieții.

La finalul acestui număr sunt prezentate și două recenzii: Philip Sherrard, *Coruperea omului și a naturii: o cercetare a originilor și a consecințelor științei moderne*, trad. Marius Bogdan Buzdugan, Iași, Edit. Doxologia, 2017, realizată de către doctorandul Petru Cernat și Carl Buchheit și Ellie Schamber, *Transformational NLP: A New Psychology*, Ashland, White Cloud Press, 2017, realizată de către doctorandul Gheorghe-Vlăduț Rădulescu.

Așadar, legătura dintre păcat și boală nu trebuie înțeleasă într-un mod reduționist. Unii pietiști afirmă că noi suferim din cauza propriilor păcate. Acest adevăr a fost rostit către *tâlharul* care era răstignit pe cruce, în proximitatea morții asumate. A invoca acest adevăr în mod neasumat mi se pare de două ori regretabil: ignoranță și fățarnicie. Biserica nu trebuie înțeleasă

doar ca un spital duhovnicesc. Obsesia sănătății indică o subtilă patologie lăuntrică, iar isteria generată de noul flagel și cu multă hărnicie întreținută de media, a fost prilejul cel mai eficient de a devoala câte boli ascunse și netămăduite avem. Nu poți porni în căutarea aproapelui pierdut cu aroganță, ipocrizie și bigotism. Provocarea misionară cred că trebuie să înceapă cu recredibilizarea misionarului autentic. Învățătura creștină e aceeași, însă inadecvările misionare sunt adevărata provocare în societatea actuală.